

Установа адукацыі
“Міжнародны дзяржаўны экалагічны ўніверсітэт
імя А.Д. Сахарова”

ЗАЦВЯРДЖАЮ

Прарэктар па вучэбнай рабоце
і павышэнню кваліфікацыі
МДЭУ імя А.Д. Сахарова

А.І. Родзькін

2014

Рэгістрацыйны № УД-14-13/2.10/р.

БЕЛАРУСКАЯ МОВА (ПРАФЕСІЙНАЯ ЛЕКСІКА)

**Вучэбная праграма ўстановы адукацыі па вучэбнай дысцыпліне
для спецыяльнасці:**

1-33 01 07

Прыродаахоўная дзейнасць

Факультэт

маніторынга навакольнага асяроддзя

Кафедра

заможных моў

Курс (курсы)

2

Семестр (семестры)

4

Лекцыі

няма

Практычныя

семінарскія) заняткі 34 гадзіны

Залік 3 семестр

Усяго аўдыторных

гадзін па дысцыпліне 34 гадзіны

Форма атрымання

вышэйшай адукацыі дзённая

Усяго гадзін

па дысцыпліне 60 гадзін

Складальнікі:

А.А. Малашанка, канд. пед. н., дацэнт

Я.І. Місцюкевіч, выкладчык-стажор

Мінск 2014 г.

А. Родзькін

Вучэбная праграма складзена на аснове 1) тыпавай праграмы “Беларуская мова (прафесійная лексіка)”: тыпавая вучэбная праграма для вышэйшых навучальных устаноў /Склад.: М.Р.Прыгодзіч, Г.І. Кулеш, Н.П. Лобань; пад рэд. М.Р. Прыгодзіча. – Мінск: РІВШ, 2008. – 28 с., зацверджанай Міністэрствам адукацыі Рэспублікі Беларусь 2 верасня 2008 г. Рэгістрацыйны № ТД-СГ.015/тып.

Разгледжана і рэкамендавана да зацвярджэння кафедрай замежных моў (пратакол № 9 ад 24.04.2014 г.).

Загадчыца кафедры

_____ А.А. Малашанка

Адобрана і рэкамендавана да зацвярджэння Саветам факультэта экалагічнай медыцыны МДЭУ ім. А.Д. Сахарава __.05.2014 пратакол № __

Старшыня

_____ І.Э. Бучанкоў

1. Тлумачальная запіска

Вучэбная праграма па дысцыпліне “Беларуская мова (прафесійная лексіка)” прызначана для ажыццяўлення на першай ступені вышэйшай адукацыі ў межах цыкла сацыяльна-гуманітарных дысцыплін. Асноўнымі мэтамі сацыяльна-гуманітарнай падрыхтоўкі студэнтаў у вышэйшай навучальнай установе з’яўляюцца фарміраванне і развіццё сацыяльна-асобасных кампетэнцый, заснаваных на гуманітарных ведах, эмацыянальна-вартасным і сацыяльна-творчым вопыце, што забяспечваюць вырашэнне і выкананне грамадзянскіх, сацыяльна-прафесійных, асобасных задач і функцый.

На вывучэнне дысцыпліны адводзіцца 34 гадзіны, у тым ліку 8 аўдыторных гадзін для завочнага навучання.

1.1. Мэты і задачы дысцыпліны

Беларуская мова (прафесійная лексіка) – дысцыпліна, якая дапамагае студэнтам далучыцца да багаццяў нацыянальнай культуры, сфарміраваць камунікатыўна развітую асобу, здольную наладжваць зносіны на роднай мове ў прафесійнай сферы, перакладаць і рэферыраваць прафесійна арыентаваныя і навуковыя тэксты, весці дзелавую дакументацыю, выступаць з навуковымі паведамленнямі і публічнымі прамовамі і інш.

Праграма курса “Беларуская мова (прафесійная лексіка)” накіравана на засваенне і прафесійнае прымяненне беларускай навуковай тэрміналогіі, выпрацоўку ў студэнтаў уменняў правільна ўспрымаць розную інфармацыю на беларускай мове, а таксама дакладна і асэнсавана выказваць любую думку, спрыяць павышэнню грамадскага прэстыжу беларускай літаратурнай мовы як мовы тытульнай нацыі ў Рэспубліцы Беларусь.

1.1.1. Асноўныя мэты вакладання дысцыпліны:

- выпрацаваць і замацаваць практычныя ўменні і навыкі граматычнага выкарыстання вуснай і пісьмовай мовай;
- развіць моўна-эстэтычны густ студэнтаў, звязаны з чысцінёй і правільнасцю мовы;
- пашыраць і ўзбагачаць прафесійны лексічны запас будучых спецыялістаў, выпрацаваць уменне практычнага карыстання тэрміналогіяй і прафесійнай лексікай па абранай спецыяльнасці;
- фарміраваць устаноўкі на практычнае ўкараненне атрыманых студэнтамі ведаў у іх прафесійнай дзейнасці і іншых сферах сацыяльнай актыўнасці;
- выходзіць любоў і павагу да мастацкага слова, духоўнай і інтэлектуальнай спадчыны беларускага народа, пацуццё нацыянальнай самапавагі і самаідэнтыфікацыі, імкнення да далейшага ўзбагачэння беларускай мовы.

1.1.2. Задачи вывучэння дысцыпліны:

- сфарміраваць у студэнтаў разуменне неабходнасці ведаць і карыстацца беларускай мовай у прафесійнай дзейнасці;
- даць студэнтам неабходную сістэму ведаў аб лексічным складзе, тэрміналогіі і маўленчай культуры;
- дапамагчы студэнтам усвядоміць месца беларускай мовы ў развіцці культуры і духоўным адраджэнні нацыі;
- садзейнічаць падрыхтоўцы высокаадукаваных, творчых і крытычна думачых спецыялістаў, здольных вырашаць складаныя моўна-сацыяльныя праблемы бытавання беларускай мовы ва ўмовах дзяржаўнага білінгвізму.

1.1.3. Агульныя патрабаванні да ўзроўня засваення зместу

У выніку вывучэння дысцыпліны студэнт павінен:

ведаць:

- ролю мовы і маўлення ў працэсе сацыяльных зносін;
- функцыі беларускай мовы як асноватворнага кампанента нацыянальнай культуры;
- месца і ролю беларускай мовы ў славянскай і еўрапейскай супольнасці народаў і моў;
- сістэму лексічных, граматычных і стылістычных сродкаў беларускай мовы;
- поўны набор прафесійнай лексікі;
- тэрміналагічныя слоўнікі і даведнікі па адпаведных сферах навукова-прафесійнай дзейнасці;

умець:

- граматычна карыстацца вуснай і пісьмовай мовай;
- адэкватна ўспрымаць прафесійныя тэксты і навуковую галіновую інфармацыю;
- перакладаць, анатаваць і рэферыраваць прафесійна арыентаваныя тэксты;
- складаць і весці на беларускай мове дзелавую дакументацыю, рыхтаваць навуковыя і публічныя выступленні і г.д.;
- выконваць тэсты і тэставыя заданні, якія садзейнічаюць замацаванню вучэбнага матэрыялу.

2. Змест вучэбнай дысцыпліны

Уводзіны ў дысцыпліну “Беларуская мова (прафесійная лексіка)”	Прадмет і задачы курса. Месца курса ў сістэме сацыяльна-гуманітарных навук, яго сувязь з іншымі дысцыплінамі.
Тэма 1. Беларуская мова і яе месца ў сістэме агульначалавечых і нацыянальных каштоўнасцей	Мова і соцыум. Функцыі мовы ў грамадстве. Беларуская мова – форма нацыянальнай культуры беларусаў. Паходжанне беларускай мовы і асноўныя этапы яе развіцця.
Тэма 2. Лексічная сістэма беларускай літаратурнай мовы	Лексіка беларускай мовы паводле паходжання. Актыўная і пасіўная лексіка. Агульнаўжывальная лексіка і лексіка

	абмежаванага выкарыстання. Спецыяльная лексіка. Тэрміналогія. Лексікаграфічная сістэма беларускай мовы.
Тэма 3. Функцыянаванне беларускай мовы ва ўмовах білінгвізму	Паняцце білінгвізму і інтэрферэнцыі. Арфаэпічныя і марфалагічныя нормы беларускай літаратурнай мовы (назоўнік, прыметнік, займеннік, лічэбнік, дзеяслоў і яго формы, прыслоўе) . Сінтаксічныя асаблівасці беларускай літаратурнай мовы.
Тэма 4. Функцыянальныя стылі маўлення	Паняцце функцыянальнага стылю. Класіфікацыя функцыянальных стыляў. Навуковы стыль і яго падстылі. Афіцыйна-справавы стыль і яго падстылі. Публіцыстычны стыль і яго асноўныя асаблівасці. Узаемапрапанікненне стыляў.
Тэма 5. Навуковы стыль	Асноўныя рысы навуковага стылю. Моўныя сродкі навуковага стылю. Паняцце аб падмове навук. Жанравая разнастайнасць навуковага стылю. Кампазіцыя пісьмовага навуковага тэксту і вуснага выступлення, іх афармленне. Цытаты і спасылкі, іх афармленне. Пераклад на беларускую мову навуковых тэкстаў.
Тэма 6. Афіцыйна-справавы стыль	Асноўныя рысы афіцыйна-справавога стылю. Моўныя сродкі афіцыйна-справавога стылю. Віды афіцыйна-справавых тэкстаў (заява, даверанасць, аўтабіяграфія, дакладная і тлумачальная запіскі і інш.). Кампазіцыя афіцыйна-справавых тэкстаў. Пераклад на беларускую мову афіцыйна-справавых тэкстаў.
Тэма 7. Культура прафесійнага маўлення	Мова і маўленне. Маўленне – маўленчая дзейнасць – агульная культура чалавека. Паняцце культуры маўлення. Правільнасць маўлення і моўныя нормы. Тэхніка і выразнасць маўлення. Узаемадзеянне вербальных і невербальных сродкаў маўленчай дзейнасці. Падрыхтоўка да публічнага выступлення. Маўленчы этыкет і культура зносін

3. Вучэбна-метадычная карта

Номер раздела, темы, заняття;	Название раздела, темы, занятия; перечень изучаемых вопросов	Количество аудиторных часов				Материальное обеспечение занятия (наглядные, методические пособия и др.)	Литература	Формы контроля знаний
		Лекции	Практические (семинарские) занятия	Лабораторные занятия	Управляемая самостоятельная пабога студента			
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Беларуская мова і яе месца ў сістэме агульначалавечых і нацыянальных каштоўнасцей.		4					
1.1	Мова і соцыум 1.1.1 Мова як сацыяльная з’ява 1.1.2 Функцыі мовы ў грамадстве 1.1.3 Гіпотэзы паходжання мовы 1.1.4 Беларуская мова – форма нацыянальнай культуры беларусаў		2				2, 4, 6, 9, 12, 13	Вусныя паведамленні і рэфераты
1.2	Паходжанне беларускай мовы і асноўныя этапы яе развіцця 1.2.1 Старабеларуская літаратурная мова XIV-XVI ст. Дзяржаўны статус беларускай мовы ў Вялікім княстве Літоўскім. Нацыянальна-моўная палітыка Рэчы Паспалітай і яе вынікі 1.2.2 Новая (сучасная) беларуская мова XIX- пачатку XX ст. Беларуская мова ў часы Расійскай імперыі ва ўмовах адсутнасці беларускай дзяржаўнасці 1.2.3 Развіццё і функцыянаванне беларускай літаратурнай мовы ў XX – пачатку XXI ст.		2					

2.	Лексічная сістэма беларускай літаратурнай мовы.	4					
2.1	<p>2.1.1 Лексіка беларускай мовы паводле паходжання (спрадвечна беларуская і запазычаная)</p> <p>2.1.2 Змены ў лексічнай сістэме беларускай мовы: актыўная і пасіўная лексіка</p> <p>2.1.3 Агульнаўжывальная лексіка і лексіка абмежаванага выкарыстання</p> <p>2.1.4 Спецыяльная лексіка як частка лексічнай сістэмы сучаснай беларускай літаратурнай мовы. Адрозненне тэрміналагічнай і прафесійнай лексікі</p>	2				2, 4, 6, 9, 12, 13	Тэставае апытанне
2.2	<p>2.2.1 Паняцце тэрміна. Слова і словазлучэнне ў ролі тэрміна. Тэрміналогія. Галіновы тэрміналагічныя сістэмы. Узаемасувязь тэрміналагічнай і агульнаўжывальнай лексікі (Тэрміналагізацыя і дэтэрміналагізацыя). Гісторыя беларускай навуковай тэрміналогіі. Асноўныя прынцыпы яе выпрацоўкі ў 20-30-я гг. XX ст.</p> <p>2.2.2 Крыніцы фарміравання беларускай тэрміналогіі. Роля жывой народнай мовы ў складванні і развіцці беларускай тэрміналагічнай лексікі. Беларуская навуковая тэрміналогія на сучасным этапе</p> <p>2.2.3 Гісторыя беларускай тэрміналагічнай лексікаграфіі. Тэрміналагічная лексіка 20-30-х і 90-х гадоў XX ст.</p> <p>2.2.4 Тыпы слоўнікаў. Тэрміналагічныя слоўнікі і даведнікі, іх роля і месца ў лексікаграфічнай сістэме беларускай мовы. Сістэма падачы тэрмінаў у тлумачальных і перакладных слоўніках, у слоўніках іншамоўных слоў.</p>	2			<p>Перакладныя, тэрміналагічныя, тлумачальныя слоўнікі і даведнікі, слоўнікі іншамоўных слоў.</p>	2, 3, 5, 6, 9, 10, 13, 14	Вусныя паведамленні і рэфераты

3.	Функцыянаванне беларускай мовы ва ўмовах білінгвізму.	4						
3.1	<p>3.1.1 Паняцце білінгвізму. Моўная інтэрферэнцыя як вынік білінгвізму. Віды інтэрферэнцыі. Паняцце моўнай нормы. Арфаэпічныя нормы беларускай літаратурнай мовы і прычыны іх парушэння. Асаблівасці беларускага літаратурнага вымаўлення ў параўнанні з рускім.</p> <p>3.1.2 Марфалагічныя нормы беларускай літаратурнай мовы. Назоўнік. Несупадзенне ў родзе, ліку, скланенні. Асаблівасці скланення прозвішчаў, імёнаў і геаграфічных назваў. Прыметнік. Утварэнне і ўжыванне формаў ступеней параўнання якасных прыметнікаў. Выкарыстанне элятыўных формаў у беларускай і рускай мовах. Прыналежныя прыметнікі, іх утварэнне.</p> <p>3.1.3 Займеннік і лічэбнік. Асаблівасці ўжывання асабовых, азначальных, адмоўных і няпэўных займеннікаў. Скланенне лічэбнікаў і асаблівасці іх ужывання з назоўнікамі.</p> <p>3.1.4 Дзеяслоў. Спецыфіка спражэння. Ужыванне суфіксаў дзеясловаў. Дзеепрыметнік і дзеепрыслоўе як формы дзеясловы. Асаблівасці іх утварэння і ўжывання ў беларускай мове. Спосабы перадачы дзеепрыметнікаў у складзе тэрміналагічных словазлучэнняў пры перакладзе на беларускую мову. Прыслоўе. Асаблівасці ўтварэння і ўжывання формаў ступеней параўнання ў адрозненне ад рускай мовы.</p> <p>3.1.5 Сінтаксічныя асаблівасці беларускай літаратурнай мовы. Адрозненне ў будове некаторых словазлучэнняў у беларускай і рускай мовах. Каардынацыя дзейніка і выказніка.</p>	4				2, 4, 6, 7, 9, 10, 11, 12, 13		Франтальнае апыганне

4.	Функцыянальныя стылі маўлення		5					
4.1	<p>4.1.1 Паняцце функцыянальнага стылю. Класіфікацыя стыляў (навуковы, афіцыйна-справавы, публіцыстычны, мастацкі, размоўны).</p> <p>4.1.2 Навуковы стыль і яго асноўныя падстылі (уласна навуковы, навукова-папулярны, вучэбна-навуковы і інш.). Функцыі навуковага стылю і яго адметныя лексічныя, марфалагічныя і сінтаксічныя асаблівасці.</p> <p>4.1.3 Афіцыйна-справавы стыль і яго асноўныя падстылі (канцылярскі, юрыдычны, дыпламатычны). Функцыі афіцыйна-справавога стылю і яго характэрныя асаблівасці.</p> <p>4.1.4 Публіцыстычны стыль і яго асноўныя асаблівасці. Узаемапраціканенне стыляў.</p>		5				2, 4, 6, 9, 10, 13, 15	Апытанне
5.	Навуковы стыль		5					
5.1	<p>5.1.1 Асноўныя стылі навуковага стылю (падрыхтаванасць маўлення, пераважна яго пісьмовая форма ў выглядзе маналогу, лагічная паслядоўнасць выказвання, сцісласць пры інфарматыўнай насычанасці зместу).</p> <p>5.1.2 Моўныя сродкі навуковага стылю (насычанасць тэрмінамі, перавага абстрактнай лексікі, пераважнае ўжыванне назоўнікаў, пашыранасць формы роднага склону, асаблівая функцыя займенніка мы, шырокае выкарыстанне дзеепрыменікаў і дзеепрыслоўяў, пашыранасць складазалежных сказаў з аднароднымі членамі, пабочнымі словамі і ўстаўнымі канструкцыямі, сродкі лагічнай сувязі паміж сказами і інш.).</p> <p>5.1.3 Паняцце аб падмове навук: біялогіі, хіміі, эканомікі, права, экалогіі і г.д. Рэальны слоўнік кожнай падмовы. Выкарыстанне невербальных сродкаў (табліцы, графікі, схемы). Жанравая разнастайнасць навуковага стылю (артыкул, даклад, рэферат, анатацыя, рэзюме і інш.), агульныя патрабаванні да іх напісання і афармлення. Кампазіцыя пісьмовага навуковага тэксту і вуснага выступлення, іх афармленне. Рубрыкацыя навуковага тэксту. Абзац як структурная адзінка тэксту.</p> <p>5.1.4 Цытаты і спасылкі, іх афармленне.</p>		5				2, 4, 5, 6, 9, 10, 13, 14, 15	Пераклад

6.	Афіцыйна-справавы стыль		6					
6.1	<p>6.1.1 Асноўныя рысы афіцыйна-справавога стылю (пераважна пісьмовая форма фанкцыянавання, уніфікаванасць і стандартызаванасць мовы дакументаў, дакладнасць фармулёвак, лагічнасць маўлення, экспрэсіўная нейтральнасць, монасемічасць лексікі).</p> <p>6.1.2 Моўныя сродкі афіцыйна-справавога стылю (шырокае выкарыстанне наменклатурных назваў, пашыранасць аддзяслоўных назоўнікаў, у тым ліку з прэфіксам не-, ужыванне назваў асобы паводле сацыяльнага становішча і сферы дзейнасці ў форме мужчынскага роду, абмежаванае выкарыстанне займеннікаў, пашыранасць інфінітыва, спецыфіка дзяслоўнага кіравання, расшчапленне выказніка, рэгламетацыя парадку слоў у сказе, канструкцыя са складанымі злучнікамі і адыменнымі прыназоўнікамі. Выкарыстанне безасабовых канструкцый).</p> <p>6.1.3 Віды афіцыйна-справавых тэкстаў (заява, даверанасць, аўтабіяграфія, дакладная запіска, тлумачальная запіска, кантракт, справавыя пісьмы і інш.), правілы іх напісання і афармлення</p> <p>6.1.4 Кампазіцыя афіцыйна-справавых тэкстаў. Загаловак і іншыя рэквізіты як элементы тэксту службовага дакумента. Роля клішыраваных выразаў у арганізацыі тэксту службовых дакументаў.</p>		6			Карткі афіцыйна-справавымі тэкстамі, слоўнікі	з 2, 4, 6, 9, 8, 10, 11, 12, 13, 15	Пераклад
7.	Культура прафесійнага маўлення		6					
7.1	<p>7.1.1 Мова і маўленне. Маўленне – маўленчая дзейнасць – агульная культура чалавека. Прафесійна арыентаванае маўленне. Паняцце культуры маўлення. Асноўныя камунікатыўныя якасці маўлення: правільнасць, дакладнасць, лагічнасць, чысціня і багацце (разнастайнасць) маўлення, дарэчнасць, вобразнасць. Правільнасць маўлення і моўныя нормы (лексічныя, арфаэпічныя, акцэнталагічныя, словаўтваральныя, марфалагічныя, сінтаксічныя).</p> <p>7.1.2 Тыповы маўленчыя памылкі, іх прычыны, спосабы выпраўлення.</p> <p>7.1.3 Тэхніка і выразнасць маўлення (голос і маўленчае дыханне, дыкцыя, інтанацыя і інш.). Узаемадзеянне вербальных і невербальных (жэсты, міміка, рухі) сродкаў маўленчай дзейнасці. Падрыхтоўка да публічнага выступлення. Асноўныя якасці-паказчыкі паспяховага выступлення.</p> <p>7.1.4 Маўленчы этыкет і культура зносін.</p>		6				1, 6, 7, 10	Апытанне

4. Інфарацыйная частка

Асноўная літаратура

1. Абабурка, М.В. Культура беларускай мовы/ М.В. Абабурка. – Мінск, 1994.
2. Азарка В.У. і інш. Беларуская мова: спецыяльная лексіка: вучэбна-метадычны дапаможнік/ В.У. Азарка, А.С. Васілеўская, М.М. Круталевіч. – 2-е выд., выпр. і дап. – Мінск: БДПУ, 2005.
3. Антанюк, Л.А. Беларуская навуковая тэрміналогія: фарміраванне, структура, упарадкаванне, канструяванне, функцыяніраванне/ Л.А. Антанюк. – Мінск, 1987.
4. Антанюк, Л.А. Беларуская мова: спецыяльная лексіка/ Л.А. Антанюк, Б.А. Плотнікаў. – Мінск, 2004.
5. Арашонкава, Г.У. Тэорыя і практыка беларускай тэрміналогіі/ Г.У. Арашонкава. – Мінск, 1999.
6. Беларуская мова: Энцыклапедыя. – Мінск: БелЭн, 1994.
7. Каляда, А. Беларускае літаратурнае вымаўленне: практыкум па дыкцыі і арфаэпіі/ А. Каляда. – Мінск, 2006.
8. Каўрус, А. Дакумент па-беларуску/ А. Каўрус. – Мінск, 1994
9. Ляшчынская, В.А. Беларуская мова. Тэрміналагічная лексіка: вучэбны дапаможнік/ В.А. Ляшчынская. – Мінск: БДУ, 2001
10. Ляшчынская, В.А. Студэнту аб мове: прафесійная лексіка/ В.А. Ляшчынская. – Мінск, 2003.
11. Міксюк Р.В. Беларуская мова. Прафесійная лексіка: вучэбны дапаможнік/ Р.В. Міксюк. – Мінск: БДТУ, 2002.
12. Старавойтава, Н.П. Беларуская мова: гісторыя і сучаснасць: вучэбна-метадычны дапаможнік для нефілалагічных спецыяльнасцей/ Н.П. Старавойтава. – Мінск, 2006.
13. Сямешка, Л.У. Курс беларускай мовы/ Л.У. Сямешка, У.Р. Шкраба, З.У. Бадзевіч. – Мінск, 1996.
14. Тэорыя і практыка беларускай тэрміналогіі. – Мінск, 1999.
15. Цікоцкі, М.Я. Стылістыка беларускай мовы/ М.Я. Цікоцкі. – Мінск, 1995.

Дадатковая літаратура

1. Беларуская мова: вучэбны дапаможнік/ Пад рэд. Л.М. Грыгор'евай. – Мінск, 1994.
2. Лексікалогія сучаснай беларускай літаратурнай мовы/ пад рэд. А.Я. Баханькова. – Мінск, 1994.

3. Лепешаў І.Я. і інш. Практыкум па беларускай мове: вучэбны дапаможнік/ І.Я. Лепешаў, Г.М. Малажай, К.М. Панюціч. – Мінск, 2005.
4. Пытанні нармалізацыі беларускай навуковай тэрміналогіі: матэрыялы рэспубліканскай навуковай канферэнцыі. – Гомель, 1994.
5. Сучасная беларуская мова: вучэб. дапаможнік/ пад рэд. Л.М. Грыгор'евай. – 2-е выд., выпр. – Мінск, 2007. – 559 с.

Слоўнікі

1. Арашонкава, Г.У. Кароткі слоўнік беларускай мовы. Правапіс. Вымаўленне. Націск. Словазмяненне. Словаўжыванне/ Г.У. Арашонкава, В.П. Лемцюгова. – Мінск, 1994.
2. Булыка, А.М. Слоўнік іншамовных слоў: у 2 т./ А.М. Булыка. – Мінск, 1999.
3. Руска-беларускі слоўнік: у 3 т. – Мінск, 1995.
4. Слоўнік беларускай мовы. Арфаграфія. Арфаэпія. Акцэнтацыя. Словазмяненне/ пад рэд. М.В. Бірылы. – Мінск, 1987.
5. Тлумачальны слоўнік беларускай мовы: у 5 т. – Мінск, 1977-1984.
6. Тлумачальны слоўнік беларускай літаратурнай мовы. – Мінск, 2005.
7. Энцыклапедыя прыроды Беларусі: у 5 т. – Мінск, 1983-1986.

***

1. Андрыеўская, З. Руска-беларускі фізіка-геаграфічны слоўнік/ З. Андрыеўская, І. Галай. – Мінск, 1994.
2. Калугін, А.С. Тэрміналагічны беларускі-рускі слоўнік па анатоміі і фізіялогіі чалавека і жывёл для студэнтаў біялагічнага і фізкультурнага факультэта/ А.С. Калугін. – Гомель, 1994.
3. Кароткі руска-беларускі слоўнік біялагічнай тэрміналогіі/ склад. Т.М. Царэнка. – Віцебск, 1994.
4. Кароткі руска-беларускі слоўнік фізічных і матэматычных тэрмінаў/ склад. Р.Р. Кароткін. – Віцебск, 1994.
5. Кароткі руска-беларускіх тлумачальны слоўнік па агульнай біялогіі. – Мінск, 1994.
6. Кароткі тлумачальны слоўнік тэрмінаў па мікрабіялогіі/ склад. Р.У. Тузава, К.М. Панюціч. – Мінск, 1991.
7. Падручны руска-беларускі слоўнік біялагічных тэрмінаў/ аўт.-склад. І.Л. Буряк, Т.П. Піліповіч. – Мінск, 1992.
8. Руска-беларускі слоўнік фізічных тэрмінаў/ склад. А. Лаўшук, В. Кротаў. – Магілёў, 1993.
9. Руска-беларускі слоўнік хімічных тэрмінаў. – Мінск, 1995.
10. Русско-белорусский терминологический словарь по физической географии/ сост. Б.Н. Гурский, А.М. Баско. – Минск, 1990.

5. Пратакол узгаднення вучэбнай праграмы з іншымі дысцыплінамі спецыяльнасці

Дысцыпліна “Беларуская мова (прафесійная лексіка)” не патрабуе ўзгаднення з іншымі дысцыплінамі спецыяльнасці.

**6. Дапаўненні і змяненні ва вучэбнай праграме па вучэбнай дысцыпліне
на _____ / _____ вучэбны год**

№ п/п	№	Дапаўненні і змяненні	Падстава

Вучэбная праграма перагледжана і адобрана на паседжанні кафедры
(пратакол № _____ ад _____ 20 ____ г.)

Загадчыца кафедры

_____ (ступень, званне)

_____ (подпіс)

_____ (П.І.І па бацьку)

ЗАЦВЯРДЖАЮ
Дэкан факультэта

_____ (ступень, званне)

_____ (подпіс)

_____ (П.І.І па бацьку)